

Polityka wszechwęgierska.

Zbyt często, w coraz krótszych odstępach czasu przychodzi nam wykazywać jak niesłychanie szybko, jak gorączkowo rośnie węgierska fala. Każde niepowodzenie w Austrii, każda niedoszła sesya, zawiedzione usiłowania kompromisowe ludów austriackich, każdy objaw rozstroju, niemoce parlamentaryzmu, podnosi słup świecącej narodowego programu w termometrze węgierskich aspiracyj. Gorączka doszła do najwyższego stopnia, gdy ex-premier hr. Banffy przeliczył wszystkie skrajne stronnictwa, wybrał najbłyszkośliwsze kwiatki z programów Apponyego, Koszutowców i złożył w bukiet najjaskrawszy, związał kokardą biało-czerwoną zieloną i wygłosił w Sejmie nowy program, dla nowej partji, a chociaż był sam z nowej partji w Izbie, jej regimenterz i chorąży, i armia w jednej osobie, od razu zdobył frenetyczne oklaski wszystkich skrajnych stronnictw narodowych i politycznych węgierskiego Sejmu.

Nazwał sam swój program programem szowinizmu narodowego. Partja, którą na razie po za Sejmem tworzy, nazywa się »nową partją« i zjednała już ze trzystu adherentów w stolicy państwa. Program buty, zarozumiałości do zaślepienia, który chce zdeptać inne narodowości, policzkuje Krocacy, degradując ją do »ośmiu komitatów«, wypowiada wojnę ekonomiczną i polityczną drugiej połowie monarchji, chce własnego okręgu cłowego, własnej dyplomacji, własnej armji, własnego dworu, słowem chce na gruzach przestarzałej konstrukcji Deaków, Andrassych postawić »narodowe państwo węgierskie i zabezpieczyć mu przyszłość«. Na świecie — mówi Banffy — mają tylko narodo we państwa rację bytu, więc chociaż Węgrzy mają — bez żydów — mało co nad trzecią część ludności węgierskiej.

a reszta — dwie trzecie — to Żydzi, Niemcy, Rumuni, Serbowie, Kroaci, Słowacy, Rusini, — to Banffy wśród frenetyki oklasków, tych samych partji, które go niedawno spędziły z fotelu premiera, bo był gwałtownik, deptał wolności obywatelskie, przeprowadzał wybory nadużyciem niebywalem — rozwija dziś zwycięsko sztandar »narodowego państwa węgierskiego« i idzie na fundowanie wszechwęgierskiego stronnictwa.

Przelicytował więc program Jaszberéński hr. Apponyego, dostał aplaus »czterdziestoosmaków«, partji »narodowej« i »niepodległości«. Chodzi teraz o to, czy i jakie koncesje będzie potrzebowało zrobić wielkie stronnictwo rządzące — żeby rządzić. Do silnych należy charakterem i temperamentem syn Kołomana Tiszy, więc ciekawimy tych zapasów kierownika rządu węgierskiego, głowy węgierskiego stronnictwa rządzącego z chorobliwym objawem szowinizmu. Gorączka, która opanowała umysły po tamtej stronie Litawy — i Karpata jest niezawodnie niebezpieczną. Potrzeba wielkiej przytomności umysłu, wielkiego patriotyzmu i rozumu stanu, żeby nieustępując nic z węgierskiego programu narodowego i państwowego, za który krwawiły się generacje węgierskich patryotów, utrzymać miarę i nieadać zwichnąć zdobyczy narodowych przez gorączkę szowinistyczną i spekulację partyjne i indywidualne na narodowych uczuciach i popularności.

Na te zapasy wewnętrzne Węgrów o »program narodowy« na nowe czasy musimy patrzeć więcej niż z ciekawością. Egoizm ekonomiczny wyzyskuje naszą połowę monarchji do ostatnich granic. Z każdą »nową formułą«, Iszlowską, Banffyego, gdy był ministrem, czy Szella, czy Banffyego w opozycji, spadają na Austrię nowe ciężki.

Widownie powodzenia poszły im do głowy. Banffitis występuje już i ostro i

na gminie. Banffy oświadcza, że chce i wierzy w możliwość »zbudowania węgierskiego państwa« w porozumieniu z koroną i dynastją to »węgierskiego państwa, pojętego w duchu węgierskiego szowinizmu«, ale do tego trzeba, żeby doradcy korony »byli przejęci silnym szowinistycznym uczuciem«. Nie wystarcza to więc minister *a latera*, co był banem Krocacy, ani mu Tisza wystarcza, który siał w pół drogi. Na Węgrzech jest tylko ta polityka narodowościowa dobra i słuszną, która w swym silnym szowinizmie jest zdolną zapewnić przyszłości narodowej samodzielną Węgier.

Więc odmawia Krocacy ustępstw, potępia koncesje finansowe, wywalczone w najświeższej ugodzie, nie pozwala innym narodowościom windykować sobie jakichkolwiek osobnych praw. Wobec Austrii targa w strzępy wszystkie ugody i pęta unii realnej i staje przy programie unii personalnej jedynie.

Śmielszej prowokacji dotąd nie ciśnięto — ani w domu ani w drugiej połowie monarchji. Wszystkie sympatyce, które musiały towarzyszyć węgierskiej walce o prawa narodowe, węgierskiej tężyźnie w pracy nad narodem i państwem odrodzeniem, muszą się zatrzymać, gdy mamy przed sobą program buty, egoizmu i gwałtu.

Gdyby miała wygrać polityka, której chorąży niewaha się dać miana polityki i szowinizmu, mogłyby się losy monarchji politycznej fatalnie. Bo nie ulega żadnej wątpliwości: polityka, która dąży do dwóch okręgów celnych musi doprowadzić do wojny cłowej jednej połowy monarchji z drugą. Polityka, która chce mieć dwa dwory i dwie dyplomacje musi doprowadzić do stanu z czasów, gdy — ugody nie było. A kiedy się idzie na to, żeby były dwie armie, to musi się dojść do tego, że te dwie armie mogłyby wytoczyć armaty — przeciw sobie

JULIAN NOWAKOWSKI.

Na ofiarnym stosie.

31)

Powieść współczesna.

Na zabiegach tych zesła jesień, pan Juliusz już się w Komarówce niecierpliwie zaczynał — pilno mu było do swej Korolówki, do swego zacisza i stadny, a tu tymczasem nic na seryo uplanować się nie dało, bo wszędzie brakowało jednego lub dwa z trzech powyżej przytoczonych warunków, które koniecznie razem znaleźć postanowiono.

Była w okolicy księżniczka Wanda, a więc ród znakomity, do korony pretensję mający, świetnie skoligacony... cóż kiedy wiano ledwie kilkakroć zhr. wynosić mogło, bo stary książę sporo grosza na giełdach przepuścił i szkatułę wyczerpał... a nadewszystko księżniczka Wanda przekroczyła już pono sakramentalną trzydziatkę, a uroda jej najskromniejszych nawet wymagań zadowolić nie mogła. Księżniczka byłaby się chętnie przesła za hrabiego Mirskiego... wiele nawet o tem już w okolicy mówić zaczęto, ale... hrabia Anzelm nie godził się na to, a wuj Juliusz nie nalegał. Były w okolicy urodziwe szlachcianki, roz-

licznymi jaśniejszemi wdziękami, ale tym znowu brakło fortuny takiej, aby ona mogła oczyścić hrabiowskie długi, była też jedna baronówna bardzo bogata i dość przystojna, ale... jak to zazwyczaj u baronów galicyjskich krew smicka była zbyt świeża, a żyli jeszcze ludzie znający protoplastów baronowskich, skupujących skórki zajęcze.

O mil kilkanaście mieszkała nader zamożna rodzina ormiańska. Nazwiska jej wymieniać nie potrzebujemy, bo nazwiska te jak wiadomo w przeważnej części pochodzą od imion religijnych Abraham, Dawid, Izaak, Jakób i t. p.

Powszechny otaczał ją szacunek, a to dla wielkiej jej zacności i uczciwości. Genealogii nie dochodzono — jeden z protoplastów handlował podobno wołami i dorobił się znacznej fortuny — syn pan Krzysztof, obecna rodu głowa pomnożył go znacznie pracowitością i gospodarnością. Słowo pana Krzysztofa ceniono wszędzie na wagę złota, handlarz każdy i kupiec więcej mu ufał niż podpisom innych wielu. W domu pana Krzysztofa panował obyczaj szlachecki, pobożność, oszczędność, uczciwość królowały tam, a choć bogactwa z każdym rokiem się mnożyły, to jednak skromność we wszystkiem cechowała cały ten dom i rodzinę.

Pan Krzysztof miał jedyną córkę piękną Maryę, która dopiero ukończyła 18-tą wiosnę, uroda przypominała wschodnie typy o szlachetniejszym zakroju.

(C. d. n.).

Wiedeński Bank Związkowy

Filia we Lwowie

L W Ó W

Kapitał akcyjny:
K 80,000.000

Fundusze rezerwowe:
K 23,027.428.13

we własnym gmachu
przy ulicy

Jagiellońskiej l. 3.

Tel. nr. 57 Dyrekcyja
Tel. nr. 358 Kantor
wymiany

Zakład centralny:
WIEDEŃ.

FIKLE: Aussig n/Ł.
Berno, Budapeszt,
Czerniowce, Grac,
Prościejów, W. Neu-
stadt i St. Pölten.
12 kantorów wymia-
ny i kas depozyto-
wych we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe, oraz transakcje w zakresie kantorów
wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym.
Przyjmuje wkładki na 3/6 proc. książeczki wkładkowe. Oprocentowanie
rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki, a kończy
się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy
opłaca bank z własnych funduszy.

Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczki w podkład papierów
wartościowych.

Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagran.
Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na za-
graniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje.

Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe.

Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych.

Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi.

Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania.

Rewiduje bezpłatnie numera losów i innych papierów wartościowych,
podlegających losowaniu.

Najkorzystniejsze warunki. — Pilne czuwanie nad interesami klienteli.

Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwione doświadczeniem i rozgależnio-
nymi stosunkami w całym świecie kupieckim.

Kawiarnia Amerykańska

przy ulicy Trzeciego Maja l. 11 we Lwowie

Godziennie koncert muzyki wojskowej. — Początek o godz. 9 wieczór.

OGRÓD SASKI koncert muzyki wojskowej obok rampy kolejowej i Teatr Rozmaitości.

Angielskie akcyjne Towarzystwo

„CUNARD”

w Liwerpolu

przewozi najtaniej i najwygodniej pasażerów
i towary

z Tryestu do Nowego Yorku

Najbliższe parowce odchodzą z Tryjestu

„Panonia“ 9. lipca 1904.

„Ultonia“ 23. „ „

„Slawonia“ 6. sierpnia „

„Panoma“ 20. „ „

Zastępstwo dla Galicji z W. Ks. Krakowskiem

Józef Eile

Lwów, Brajerowska 6.

Pierwsze galicyjskie Towarzystwo akcyjne Rafineryi spirytusu

we Lwowie

poleca:

Spirytus najczystszy

„Bon gout“

5 ltr.

5 klg. Bto

w blaszankach pocztowych.

HOTEL POLSKI

został otwarty

we Lwowie przy ul. Sienkiewicza 2.

urządzony z największym komfortem. — Geny najniższe.

DROBNE OGŁOSZENIA

po 3 hal. za wyraz.

Inteligentny mężczyzna i zraclita rodem ze Lwowa lat 25, z uknioną 7-mą klasą gimnazjalną, pragnie wstąpić do apteki we Lwowie lub na prowincji jako aspirant. Łaskawe zgłoszenia pod **Ł. K. 25 Sereth, Bukowina post. rest.**

Nauczyciel w starszym wieku poszukuje lekcyi do uczniów szkół normalnych w miejscu lub na wyjazd na czas wakacyjny albo i dłuższy. Wymagania skromne. Wiadomość w administracji „Dnia” we Lwowie, pod „Nauczyciel”.

Kredytu budowlanego i pożyczki udzielam właścicielom dóbr i realności na I miejsce w drodze konwersji i na II miejsce. Procent bankowy. Zgłoszenia „Emanuel” poste restante Lwów.

Lekcyę na wsi

przyjmie chętnie akademik J. L. S. poste-restante Iłhrowica koło Tarnopola.

Rachunkowy

podoficer

poszukuje osady. — Wiadomość pod „Rosa” poste-restante Sassów.

Lekcyi

na wsi do 1 lub 2 chłopców celem przygotowania ich do egzaminu wstępnego poszukuje rutynowany pedagog, nauczyciel szkół ludowych. — Zgłoszenia pod „Pedagog” do Administracji „Dnia”.

Panna

(izraelitka), przyjmie obowiązki nauczycielki dla dzieci, także na wsi. Udziela języka niemieckiego, początków łaciny i fińskiego. Najskromniejsze wymogi. Adres do p. Hoch we Lwowie, plac Bernardyński l. 15.

Osoba

inteligentna młoda, z najlepszego domu, władająca językiem polskim i niemieckim, pragnie wyjechać do kapieli jako towarzyszką i opiekunką. R. Z. poste-restante Lwów.

Mam zaszczyt uwiadomić Sz. P. T. Publiczność, iż z dniem 2. lipca br. zostanie otwartą

Pierwsza Krajowa

CUKIERNIA

urządzona

w stylu Zakopiańskim

przy ulicy Batorego l. 32.

Kreśli się z szacunkiem
J. Stefanicki.

Po co?

zastawiać losy w zakładach zastawniczych, kiedy najwygodniej i najtaniej można otrzymać za wszelkiego rodzaju losów zupełny kurs dzienny w kantorze wymiany firmy

ROHATYN i ULAM

we Lwowie, ul. Sykstuska 8, mając przytem prawo odkupienia tych samych losów na wygodne spłaty ratulne z nieprzerwanym prawem gry.

LOSY już zastawiono wykupujemy i dopłacamy do pełnego kursu dziennego przy czem właścicielowi również przysługuje prawo nabycia tych samych losów na wygodne spłaty. — Kupony czerwcowe wypłacamy bez potrącenia. — Zlecenia z prowincji załatwiamy odroczną pocztą

Dom bankowy

ROHATYN i ULAM

Lwów, Sykstuska 8.

Drukarnia Udziałowa

została przeniesioną na ulicę

Kopernika l. 20